

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci navrhovateľky **G. M.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne** číslo X. z 9.júna 2008, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3.novembra 2008, č.k. 42Sd/136/2008-51, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 3.novembra 2008, č.k. 42Sd/136/2008-51, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 9.júna 2008 **z r u š u j e** a vec vracia odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom z 3.novembra 2008, č.k. 42Sd/136/2008-51, krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 9.júna 2008, ktorým podľa § 60 ods. 2, § 65 a § 293a ods. 3 a 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zák.č.461/2003 Z.z.“) od 5.decembra 2004 priznala navrhovateľke starobný dôchodok v sume 6 736 Sk mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka vykonávala službu v ozbrojenom zbore (ďalej len „výkon služby policajta“) od 1.júla 1970 do 31.októbra 1986, teda v rozsahu zakladajúcom jej nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. a preto postup odporkyne, ktorá z celkovej doby 40,2877 rokov dôchodkového poistenia pre výšku starobného dôchodku vylúčila dobu výkonu služby policajta, považoval za súladný so zákonom (§ 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z.) Krajský súd pritom vzal do úvahy, že navrhovateľke bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 9.júna 2005 od 5.decembra 2004 priznaný výsluhový dôchodok v sume 1 377 Sk mesačne.

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním navrhovateľka. Poukázala na to, že skoršie rozhodnutie odporkyne z 15. apríla 2005 najvyšší súd zrušil a vrátil odporkyňu na ďalšie konanie s tým, aby odporkyňa vyčíslila výšku starobného dôchodku navrhovateľky bez zreteľa na vylúčené doby policajnej služby a aby vysvetlila dôvod prípadného rozdielu medzi takto vypočítaným starobným dôchodkom a súčtom dávok dôchodkového a výsluhového zabezpečenia navrhovateľky. V ďalšom najvyšší súd poukázal na článok 39 v spojení s čl.12 Ústavy, keď za prijateľný považoval len taký výklad § 60 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z., ktorý nebude viesť k neodôvodnenému rozdielu v starobnom zabezpečení navrhovateľky v porovnaní s inými občanmi, ktorí službu v ozbrojenej zložke nevykonávali. Navrhovateľka namietla, že pri skončení služobného pomeru nesplnila podmienky pre priznanie príspevku za službu ako výsluhovej dávky, ktorá sa podľa zákona č. 328/2002 Z.z. považuje za výsluhový dôchodok. O výsluhový dôchodok nepožiadala v lehote podľa § 137 ods.1 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. preto, lebo o existencii tohto zákona nevedela. O výsluhový dôchodok požiadala, až po (prvom) rozhodnutí odporkyne o priznaní starobného dôchodku, v ktorom jej nezhodnotila dobu výkonu služby policajta. Osobitosť nárokov podľa zákona č. 328/2002 Z.z. spočíva podľa nej v zohľadnení osobitostí služby v ozbrojených zložkách, nie v tom, aby bola umožnená diskriminácia pre túto službu. V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala na rozdiel medzi súčtom priznaného starobného dôchodku a výsluhového dôchodku v porovnaní so súčtom výsluhového dôchodku a starobného dôchodku, ktorý mal byť podľa nej priznaný. Poistné za dobu výkonu služby bolo odvádzané v plnej výške Sociálnej poisťovni a odporkyňa nepreukázala, že by

navrhovateľka v danom období bola poistená v inom systéme. Z uvedených dôvodov navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach žaloby a v rozsahu odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne dôvodné.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľka bola príslušníčkou Zboru národnej bezpečnosti (ďalej len „policajt“) od 1. júla 1970 do 31. októbra 1986, teda v rozsahu zakladajúcom jej nárok na výsluhový dôchodok podľa § 137 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.328/2002 Z.z.“), keďže pri skončení služobného pomeru jej nevznikol nárok na dávku výsluhového zabezpečenia. Taktiež nebolo sporné, že od 5.decembra 2004 bol výsluhový dôchodok navrhovateľke priznaný v sume 1 377 Sk mesačne.

Podstatou návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne ako aj odvolania navrhovateľky proti rozsudku krajského súdu boli námietky, že o výsluhový dôchodok bola donútená žiadať a že úhrn jej starobného dôchodku (6 736 Sk) a výsluhového dôchodku (1 377 Sk) je nižší, ako keby mala priznaný iba starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (10 540 Sk + zvýšenie podľa § 293a ods.3 a 5 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 137 ods.1 zákona č.328/2002 Z.z. policajtovi, ktorého služobný pomer trval viac ako 15 rokov a pri skončení služobného pomeru nesplnil podmienky priznania dávky výsluhového zabezpečenia podľa doterajších predpisov, sa prizná dávka výsluhového zabezpečenia podľa § 38 alebo 40, ak

- a) o to policajt požiada najneskôr do šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona alebo
- b) splnil podmienku veku rozhodnú pre nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podľa § 38 zák.č. 328/2002 Z.z. policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 15 rokov.

Podľa § 2 zákona č.1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; *domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.*

Vzhľadom na citované ustanovenie je nedôvodná námietka žalobkyne, že o existencii zákona č.328/2002 Z.z. nevedela a preto do 31.decembra 2002 o výsluhový dôchodok nepožiadala.

Zo znenia § 137 ods.1 písm. b/ zák.č. 328/2002 Z.z. vyplýva, že žalobkyni vzhľadom na dovŕšenie dôchodkového veku podľa § 65 ods.6 písm. a/ zák.č. 461/2003 Z.z. vznikol nárok na výsluhový dôchodok dňom 5.decembra 2004.

Zo spisu najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9Sžso/78/2008 odvolací súd zistil, že rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Č.p.:KM-117/PK-2005 z 25.augusta 2005 bolo zamietnuté odvolanie navrhovateľky a potvrdené prvostupňové rozhodnutie č.p.:SPC-39.394-1/5-2005 z 9.júna 2005 o priznaní výsluhového dôchodku od 5.decembra 2004 vo výške 1 377 Sk mesačne, keď výška výsluhového dôchodku bola určená za 16 skončených rokov služby. V konaní, vedenom na najvyššom súde pod sp.zn. 9Sžso/78/2008, najvyšší súd koná o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S 384/2005-71 z 18.septembra 2008, ktorým bola zamietnutá jej žaloba proti uvedenému rozhodnutiu ministerstva vnútra.

Všeobecným predpisom o sociálnom poistení je zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V období trvania služobného pomeru žalobkyne všeobecným predpisom o sociálnom zabezpečení bol zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, resp. zákon č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, v zmysle ktorých na dôchodkovom zabezpečení podľa týchto zákonov boli zúčastnení aj príslušníci bezpečnostného zboru (policajti).

Až do 30.júna 2003 boli policajti zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) bez obmedzenia (§ 6 ods.1 písm. b/ zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení); po tomto dátume sa policajtom v zmysle § 21 ods.3 zák.č.100/1988 Zb. v znení zák.č. 222/2003 Z.z. do doby zamestnania potrebnej na nárok na starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonávali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok

Zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok policajtov plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Dňom 1.januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Podľa § 60 ods.2 zák.č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, ak toto obdobie *nezískal* v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu(zákona č.328/2002 Z.z.).

V zmysle § 255 ods.5 zák.č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, získané do 31.decembra 2003, ak toto obdobie policajt *nezískal* v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 39 zák.č. 328/2002 Z.z. výsluhový dôchodok je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30% základu podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2% základu podľa § 60.

Navrhovateľka vykonávala službu policajta od 1.júla 1970 do 30.septembra 1986 (16 rokov a 4 mesiace), teda v rozsahu, zakladajúcom jej nárok na výsluhový dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, ktorý od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení má charakter starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu preto zápočet doby výkonu služby policajta v rozsahu, ktorý založil navrhovateľke nárok na výsluhový dôchodok, nie je možné hodnotiť pre výšku starobného dôchodku navrhovateľky zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jej vylúčenie v uvedenom rozsahu je v súlade s § 60 ods.2 v spojení s § 255 ods.5 zákona č. 461/2003 Z.z.

Vzhľadom na to, že v zmysle § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. sa pre výšku výsluhového dôchodku hodnotia len skončené roky trvania služby, je zrejmé, že **obdobie výkonu služby policajta v rozsahu štyroch mesiacov od 1. júla 1986 do 30.septembra 1986 pre výšku výsluhového dôchodku hodnotené nebolo, teda v tomto rozsahu toto obdobie navrhovateľke nezaložilo nárok na výsluhový dôchodok.**

Vychádzajúc z ustanovenia § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. **odvolací súd dospel k záveru, že obdobie výkonu služby policajta od 1.júla 1986 do 30.septembra 1986 ako obdobie nezakladajúce nárok na výsluhový dôchodok malo byť hodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia pre výšku starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z.** Iný záver by viedol k tomu, že napriek získaniu dôb poistenia v dvoch systémoch sociálneho zabezpečenia (poistenia) by časť týchto dôb nebola započítaná ani v jednom z týchto systémov. Pritom je zrejmé, že v osobitnom systéme možno hodnotiť len skončené (celé) roky služby .

Posúdenie dôchodkového nároku osoby, ktorej vznikol nárok na dávku totožného charakteru tak zo všeobecného ako aj z osobitného systému sociálneho poistenia si vyžaduje spoluprácu nositeľov sociálneho poistenia oboch systémov a vzájomné poskytnutie si informácií. Aj keď sa v dávkovom spise odporkyne nachádza oznámenie Ministerstva vnútra o zhodnotení doby služby navrhovateľky od 1.júla 1970 do 30.septembra 1986 ako doby trvania služobného pomeru, odporkyňa pre konečné rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku si pri zabezpečovaní podkladov rozhodnutia (§ 195 ods.1 zák.č. 461/2003 Z.z.)

mala vyžiadať od Ministerstva vnútra, prípadne od samotnej navrhovateľky (§ 196 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.) potvrdenie o počte *skončených* rokov služby policajta, hodnotených na účely výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

Z preskúmaného rozhodnutia odporkyne vyplýva, že z doby poistenia hodnotenej pre výšku starobného dôchodku vylúčila nielen obdobie služby policajta od 1.júla 1970 do 30.júna 1986, ale, a to v rozpore s § 60 ods.2 v spojení s § 255 ods.5 zák.č.461/2003 Z.z. aj obdobie tejto služby od 1.júla 1986 do 30.septembra 1986.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa si pre konečné rozhodnutie vo veci nežadovážila dostatok podkladov a jej rozhodnutie nepovažoval za súladné so zákonom, preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods.2 písm. e/ OSP rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne na základe rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku, resp. na základe potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o počte skončených rokov služby policajta, hodnotených na účely výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. znovu rozhodnúť o priznaní starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Pre výšku starobného dôchodku zhodnotí do doby dôchodkového poistenia aj tú dobu policajnej služby, ktorá presahuje skončených 16 rokov služby, hodnotených v osobitnom systéme na účely výsluhového dôchodku. V novom rozhodnutí súčasne uvedie a zdôvodní aj výpočet starobného dôchodku (vrátane jeho zvýšenia podľa § 293a ods.3 a 5 zákona č. 461/2003 Z.z.), na ktorý by navrhovateľke od 5.decembra 2004 vznikol nárok, ak by jej všetky doby poistenia, vrátane celej doby výkonu služby policajta, boli zhodnotené pre nárok na starobný dôchodok iba podľa zákona č. 461/2003 Z.z. (teoretická výška starobného dôchodku).

Odporkyňa je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešná navrhovateľka náhradu takých trov nežiadala (§ 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 151 ods.1 OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27.januára 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová